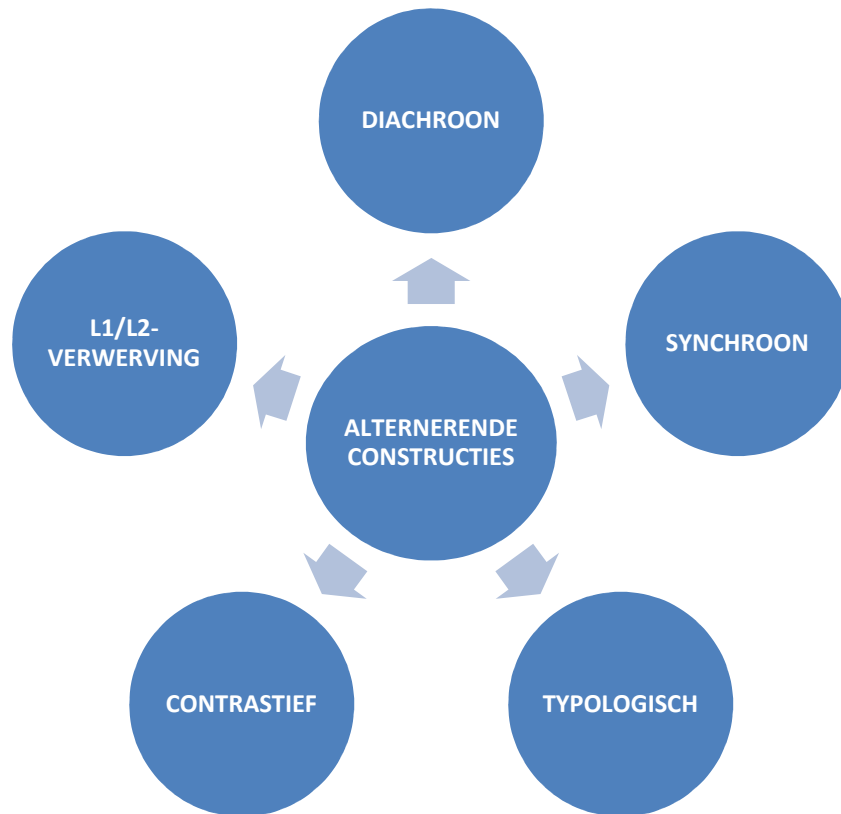


# ONDERWERPEN ONDERZOEKSPAPER

## ALGEMENE TAALWETENSCHAP

2012-2013



### PROMOTOREN

Prof. Dr. Klaas Willems

Dr. Ludovic De Cuypere

Dr. Saartje Verbeke

Dr. Leonid Kulikov

Dr. Kristof Baten

Jonah Rys

## ALTERNERENDE CONSTRUCTIES

In het seminarie voor Algemene Taalwetenschap ligt de klemtoon dit jaar op 'alternerende constructies'. Hiermee verwijzen we naar twee constructies binnen eenzelfde taal die vormelijk slechts minimaal verschillen maar die toch een ander gebruik vertonen. Dit verschil in gebruik kan geassocieerd zijn met een betekenisverschil of met zuiver normatieve voorkeuren. Er zullen verschillende linguïstische subdisciplines onder de loep worden genomen van waaruit men het begrip 'alternerende constructies' kan benaderen. Speciale aandacht zal daarbij worden besteed aan linguïstische methodologie. De algemene doelstelling van de onderzoeksprojecten is achterhalen wat het gebruik van een van de mogelijke constructies motiveert.

### 1. SYNCHROON / DIACHROON / CONTRASTIEF

---

promotoren: Klaas Willems, Ludovic De Cuypere, Saartje Verbeke

#### a) synchroon

Met een synchroon onderzoek naar alternerende constructies wordt beoogd om de discourse-semanticke en discourse-pragmatische (en eventueel andere, buitentalige) motivaties voor alternanties in een bepaalde taal bloot te leggen. Deze vraagstelling wordt onderzocht door corpusanalyse en door een statistische analyse van kwantitatieve gegevens. Mogelijke onderwerpen zijn:

- Datiefalternantie in het Engels (*John gives Mary a book vs. John gives a book to Mary*)
- Datiefalternantie in het Nederlands
- Possessiefconstructie (*John's book vs. the book of John*)
- Naamvalsmarkering bij de Duitse Wechselpräpositionen (co-promotor: Jonah Rys)
- Casualternantie bij (gelede en niet-gelede) werkwoorden met voorzetselvoorwerp (corpusonderzoek); Bv. in het Duits:
  - *bauen auf/aufbauen auf* + Acc of Dat?
  - *aufnehmen in* + Acc of Dat?
  - *münden in/einmünden in* + Acc of Dat?
  - *eintragen in* + Acc of Dat?
- Een lexicaal-semanticke analyse van semanticke vergelijkbare woorden (bvb. Nds. *eten vs. vreten*, Eng. *to vs. towards*)
- ...

#### b) diachroon

Een diachrone benadering van alternerende constructies houdt in dat wordt onderzocht hoe alternerende constructies evolueren: Kunnen bepaalde alternanties verdwijnen? Treden er verandering op in de semanticke motivatie voor alternanties? enz. Om deze vragen te onderzoeken worden corpora geanalyseerd en worden de kwantitatieve gegevens aan een statistische analyse onderworpen. Dezelfde onderwerpen als bij de synchrone invalshoek

kunnen hier aan bod komen, zoals bv. de datiefalternantie in oudere taalstadia van het Engels (Oud Engels of Middelenegels).

### c) contrastief

Een contrastief onderzoek naar alternerende constructies gaat na of er in verwante talen verschillende semantische of andere motivaties bestaan voor een gelijkaardige alternerende constructies. Deze vraagstelling wordt onderzocht door corpusanalyse en statistische analyse van kwantitatieve gegevens. Deze invalshoek bouwt wat mogelijke onderwerpen betreft eveneens voort op de synchrone invalshoek.

Literatuur:

- Bresnan, J., Cueni, A., Nikitina, T. and H. Baayen (2007) Predicting the dative alternation. In: Sam Featherston and Wolfgang Sternefeld (eds.) *Roots: Linguistics in the search of its evidential base: Studies in Generative grammar* (pp. 77-96). Berlin: Mouton de Gruyter.
- De Cuyper, L. (2010) A discourse based account of the Old English Double Object Alternation, *Sprachwissenschaft* 35:337-68.
- Hopper, P. & S. Thompson (1980), Transitivity in Grammar and Discourse. *Language* 56:2, 251-299.
- Willems, K. 2011. *Essen oder fressen?* Eine Fallstudie zum Verhältnis von Korpusdaten und Intuition in der lexikalischen Semantik. *Deutsche Sprache* 39:2, 154-183.
- Willems, K. 2011. The semantics of variable case marking (Accusative/Dative) after two-way prepositions in German locative constructions. Towards a constructional approach, in: *Indogermanische Forschungen* 116, 324-366.
- Wolk, C., J. Bresnan, A. Rosenbach & B. Szendrői (submitted). Dative and genitive variability in Late Modern English: Exploring cross-constructural variation and change.

## 2. TYPOLOGIE (promotoren: Saartje Verbeke, Leonid Kulikov)

---

Een typologische analyse van alternerende constructies houdt in dat men een beschrijving tracht te geven van de typologische variatie binnen verschillende talen. Beschrijving van een alternerende constructie gebeurt aan de hand van grammatica's, voorbeelden en literatuurstudie. Situering van het probleem in de typologische literatuur: in welke talen merken we dezelfde alternanties, en in welk opzicht verschillen ze van elkaar.

Concrete onderwerpen:

- o Differentiële objectmarkering: in vele talen wordt het lijdend voorwerp niet altijd identiek gemarkeerd. De casusmarkering is dan afhankelijk van bepaalde semantische criteria. Een voorbeeld van een taal met differentiële objectmarkering is de Zuid-Aziatische taal Sinhala, gesproken in Sri Lanka. Beschrijf de objectmarkering in Sinhala en vergelijk met andere Indo-Arische en Europese talen (e.g., Spaans).
- o Passievorming in het Hindi: In het Hindi kan het onderwerp van een passieve constructie op verschillende manieren gemarkeerd worden, nl. met verschillende naamvallen. Er zijn verschillende hypotheses rondom deze alternerende

passiefconstructie. Beschrijf het probleem en vergelijk met de passiefformatie in een Europese taal.

- Bezitsclassificatie in het Hindi: Net als in het Engels, zijn er verschillende manieren om bezit uit te drukken in het Hindi. In het Engels lijkt het gebruik van 's of of "willekeurig", maar in het Hindi is er een duidelijk onderscheid. Beschrijf het gebruik van bezitsvormen in het Hindi en vergelijk met een nauw verwante taal (bv. Kashmiri) en het Engels.
- Differentiële subjectmarkering: Bij dit fenomeen krijgt het onderwerp een andere casus, naargelang de omstandigheden. Differentiële subjectmarkering is minder frequent dan differentiële objectmarkering, maar toch zijn er verscheidene talen waarbij het onderwerp ofwel een ergatieve casus ofwel een nominatieve casus krijgt, bijvoorbeeld in Nepali en in verschillende Australische talen.

Literatuur:

Aikhenvald, A.Y.; R.M.W. Dixon & Masayuki Onishi (eds). 2001. *Non-canonical marking of subjects and objects*. Amsterdam: Benjamins.

Bickel, B., 2007. Typology in the 21st century: Major current developments. *Linguistic Typology* 11:1, 239-251.

Bossong, G. 1985. *Empirische Universalienforschung. Differentielle Objektmarkierung in den neuiranischen Sprachen*. Tübingen: Narr.

Kulikov, L. 2011. Voice Typology. *The Oxford Handbook of Linguistic Typology*. Oxford University Press, 368-398.

Letuchiy, A. 2009. Towards a typology of labile verbs: Labiality vs. derivation. In: A.V. Arkhipov & P. Epps, eds., *New challenges in typology: Transcending the borders and Refining the distinctions*. Berlin: de Gruyter, 247-268.

Verbeke, S. 2010. Postpositions and agreement in Rajasthani languages. *Indogermanische Forschungen* 115, 35-64.

Verbeke, S. (in press). Differential subject marking in Nepali: the agent marker *le* in imperfective constructions. *Linguistics*.

<http://wals.info/>

### **3. L1/L2-VERWERVING (promotor: Kristof Baten)**

---

Vanuit dit perspectief wordt onderzocht hoe kinderen en/of volwassen taalleerders omgaan met het verwerven en leren van alternerende constructies. Studenten kunnen zowel ingaan op productie als op begrip van alternerende constructies. De onderzoeksmethode behelst het verzamelen van eigen data of analyse van bestaande leerderscorpora. Thema's die bijvoorbeeld onderzocht kunnen worden op hun alternerende karakter zijn:

- actief – passief
- woordvolgorde – naamvalsmarkering (cf. datiefalternantie)
- canonieke vs. niet-canonieke structuren (causatief, benefactief, ...)

- transfer van L1-alternanties naar L2
- hypotaxis – parataxis
- ...

Als theoretisch kader wordt in eerste instantie Manfred Pienemanns *Processability Theory* gebruikt. Uiteraard kunnen ook andere theoretische modellen worden aangewend.

Literatuur:

Baten, K. 2011. Processability theory and German case acquisition. *Language Learning* 61:2, 455-505.

Baten, K. & K. Willems (2012), Kasuswerb in der Präpositionalphrase vom Standpunkt der Verarbeitbarkeitstheorie (Processability Theory). *Deutsche Sprache* 40:3.

Pienemann, M. (1998). *Language Processing and Second Language Development: Processability Theory*. Amsterdam: Benjamins.

Pienemann, M. (2005). *Cross-Linguistic Aspects of Processability Theory*. Amsterdam: Benjamins.

Pienemann, M. & J.-U. Keßler (2011). *Studying Processability Theory*. Amsterdam: Benjamins.

## TITELS VAN VORIGE ONDERZOEKSTAKEN

---

### 2006-2007

- Problematiek bij het vertalen van woordspel van de Amphitruo van Plautus
- 'Well, I'm not having anyone staring with disbelief at my willy suspension!'. Moeilijkheden bij het vertalen van de woordspelingen in Blackadder
- Vertaalproblematiek in de albums van Asterix: Een onderzoek naar het vertalen van woordspelingen en allusies (Frans, Engels, Nederlands en Italiaans)
- Vertaalproblematiek bij taalhumor in Asterix-cartoons. Een vergelijkende studie van de Duitse en Zweedse vertaling van het album Astérix aux jeux Olympiques
- Leef tijd en late tweedetaalverwerving: een case study. Over de verhouding tussen de leeftijd van oudere beginnende tweedetaalleerders en het niveau dat ze behalen
- Afrikaans in Zuid-Afrika. Een taal die terrein verliest
- Expliciete en impliciete kennis van volwassenen in tweedetaalonderwijs. Een kwalitatief en introspectief onderzoek
- De ZISA-sequentie ook voor het Nederlands? Op zoek naar een verwervingssequentie voor de Nederlandse woordvolgorde door anderstaligen
- Code-Switching: Een onderzoek naar sociale motivaties voor code-switching
- 'Zelfs mijn oma spreekt Nederlands in mijn dromen'. Een onderzoek naar de invloed van het beeld dat migrantenkinderen hebben van het Nederlands op de gespreksituaties met hun naaste familie
- De Duitse minderheidstaal in Oost-België
- The future of the Welsh language: Will the Welsh language yield to the dominance of English?
- The use of corpora and concordances in foreign language teaching. Research on the usefulness and desirability of corpus consultation in the teaching of Dutch as a Foreign Language
- Onderzoek naar het beheersingsniveau van verkleinwoorden bij Nederlandstalige en Turkse kinderen van 7 tot 10 jaar
- De invloed van tweetaligheid op de mentale ontwikkeling van het kind

## 2007-2008

- Variantenonderzoek op basis van vertaalde teksten. De lexicale verschillen tussen een Noord-Nederlandse en Zuid-Nederlandse dubbing van de film *Charlie and the Chocolate Factory*
- Cognitive task complexity in a second language: A comparison of two frameworks and the effect on learners' written output
- De perceptie en aanvaarding van leenwoorden: de rol van taalbewustzijn
- De rol van frequentie bij de perceptie van homografen in een zinscontext. Evidentie voor non-selectiviteit?
- De verslaggeving over de Belgische regeringsvorming in Vlaamse kranten: een semiotische analyse
- De vertaling van cultuurspecifieke realia: een vergelijkende analyse van de Belgische politieke realia in de Nederlandstalige, Spaanstalige en Duitstalige pers.
- De vertaling van neologismen. Een vergelijkende studie van de Nederlandse en Zweedse vertalingen van *The BFG* van Roald Dahl.
- De verwerving van de Nederlandse lidwoorden door Turken. Is er sprake van transfer?
- Les enfants bilingues. La corrélation entre l'environnement et l'attitude
- Talige herkomstindicatie in het stripverhaal: een typologie
- The impact of studying abroad on the pragmatic competencies of Dutch-speaking students learning Spanish: from the perspective of speech acts
- Vertaalstrategieën bij het ondertitelen van humor. Een case-study: officer Crabtree in de reeks 'Allo 'Allo!.
- Vertaalstrategieën bij het vertalen van *Alice in Wonderland*.
- Vertaling van niet-standaardtaal in jeugliteratuur.
- De kritische leeftijd in de verwerving van Nederlandse lidwoorden door Poolse taalverwerwers
- Een kritische leeftijd voor klankproductie? Een case-study bij Belgische migranten.

## 2008-2009

- Language transfer bij tweedetaalverwerving? Processability Theory vs. Full Transfer/Full Access Hypothesis
- Processability Theory and the acquisition of Dutch verb position rules
- Second language acquisition through transfer or processing? A study of the acquisition of German word order by Dutch-speaking students.
- Inlärning av inversion och cancel-inversion hos andraspråksinlärare med nederländska som modersmål (Processability Theory: verwerving van Zweedse woordvolgorde door Nederlandstaligen)
- Waarom computerspelen zelden naar het Nederlands worden vertaald.
- Into The World of Warcraft: Kan men woordenschat verwerven door te gamen?
- Een supermarkt vol vertaalfouten. Een studie over de vertaalfouten op etiketten van voedingsmiddelen
- Negotiated interaction in multi-user and one-to-one text chat rooms
- Iconiciteit in kindertaal: iconisch gemotiveerde fouten in Duitse kindertaal
- De rol van iconiciteit in de oorsprong van taal bij de generatieve grammatici
- Syntactische ontwikkeling bij kinderen: een priming-onderzoek
- Vergelijkende studie van de vertaling van Pippi Langkous in het Nederlands, Engels en Duits
- T2-verwervingsproblemen: Een onderzoek naar de geldigheid van de aspecthypothese
- Vertaalproblemen in de kinderliteratuur van Wilhelm Busch
- The translation of wordplay in the fansubs and the original subtitles of Fawlty Towers. A comparative study
- Invloed van voorlezen op de tweedetaalverwerving van allochtone kinderen
- Lokalisatie ('localisation') in computerspelen



## 2009-2010

- **Woordinfecties Gemotiveerde en niet-gemotiveerde verhaspelingen, een mogelijke indeling?**
- **Der Einfluss eines Auslandsstudiums auf den Zweitspracherwerb am Beispiel der Partikeln im Deutschen**
- **L'influence du Latin sur l'acquisition de la langue française par rapport au développement lexical**
- **Iconiciteit en de VGT: hoe transparant zijn gebaren voor de horende gemeenschap?**
- **Un-plain speaking in recensies: een sociosemiotische studie**
- **Processability Theory en de verwerving van woordvolgorde in het Nederlands**
- **Iconicity in Lewis Carroll: an analysis of Alice's Adventures in Wonderland**
- **Diachrone studie van de fonetische iconiciteit in gedrukte reclame**
- **The nature of neutralisation and context in English word pairs**
- **Nicht-kanonische Subjekte in den arischen Sprachen: eine komparative Untersuchung**
- **Iconiciteit van het duitse fonesteem sl-**
- **Eine Konfrontierung von Coserius Neutralisationsprinzip und Jakobsons Markiertheitsbegriff. Eine Korpusanalyse anhand von neun lexikalischen Oppositionspaaren**
- **Der Erwerb der Verbstellungsregeln im Niederländischen als Fremdsprache durch deutsche Lerner: Eine Untersuchung im Rahmen des Verarbeitbarkeitsprinzips**
- **Vanaf welke leeftijd begrijpt een kind metaforen? Resultaten van een enquête bij Vlaamse kinderen tussen 6 en 12 jaar.**
- **Syntactische ontwikkeling bij kinderen: een priming-onderzoek**
- **The disputed status of Hinglish and Singlish as mixed languages, pidgins or creoles: A typological and sociolinguistic investigation**
- **Markiertheitsumkehrung: über die (Un)möglichkeit der Umkehrung der Markiertheitsverhältnisse im Deutschen.**
- **Akkomodation beim Zweitspracherwerb des Deutschen**
- **The markedness of lexical pairs such as make/do, speak/say, look/see: a cross-linguistic study**

## 2010-2011

- Acquisition de la phrase interrogative en français L2: étude dans le cadre de la théorie de la processabilité
- De verwerving van niet-canonieke structuren in het Nederlands als tweede taal: een onderzoek in het kader van processability theory
- De verwerving van de woordvolgorde bij Nederlandstalige leerders van het Zweeds : een onderzoek in het kader van de Developmentally Moderated Transfer Hypothesis.
- Hoe jongen heten hoe? De productie van vraagzinnen in het geschreven Nederlands van D/doven. Een onderzoek in het kader van Processability Theory.
- "Morgen, ich gehe ins Kino." Der Erwerb von Inversion in der Zweitsprache Deutsch durch Lerner mit niederländischer Muttersprache: Eine Untersuchung im Rahmen der Piennemann'schen Transferhypothese.
- Den perifrastiska och den morfologiska passiven i svenskan: betydelsen yanser hos perceptions- och andra verb
- Evidentiality in Sinhala. A typological assessment
- Datiefalternantie: verschillen tussen Noordelijk en Zuidelijk Nederlands
- Lexical neutralisation: the generic masculine and its interpretation by Dutch native speakers

## 2011-2012

- Demey Isaac: De passiefalternantie in het Hindi: typologisch onderzoek en hypothesen.
- Houwenhuyse Ulrike: Transfer van de Nederlandse datiefalternantie naar het Duits.
- Penninck Tim: De transfer naar het Duits en de pragmatiek van de Nederlandse datiefalternantie.
- van Bergem Sabrina: Differential subject marking in Nepali and several Australian languages.
- Van Canegem Yenthel: De verwerving van de canonieke woordvolgorde bij Engels- en Nederlandstalige kinderen als L1.
- Vanneste Annelies: Bezitsclassificatie in het Hindi.